

ΞΕΝΙΑ ΑΡΤΑΣ/
αποκατάσταση
και
αλλαγή
χρήσης
σε
πολιτιστικό
κέντρο

επιμέλεια
Μήτσιου Άρτεμις

επιβλέπουσα εισηγήτρια
Γεωργιάδου Ζωή

πανεπιστήμιο
δυτικής αττικής

τμήμα
εσωτερικής
αρχιτεκτονικής

_ εξεταστική επιτροπή:

Γεωργιάδου Ζωή

Μπαρκούτα Ιωάννα

Φράγκου Διονυσία

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Μήτσιου Άρτεμις, του Βασιλείου, με αριθμό μητρώου 13175 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Μήτσιου Άρτεμις

η
φιλοξενία
της
αληθινής
αρχιτεκτονικής
του
Άρη
Κωνσταντινίδη
...
στο Ξενία της Άρτας

εισαγωγή

Στη δεκαετία του 50' ο τουρισμός για την Ελλάδα τελεί υπό την αιγίδα του κράτους, με τον ΕΟΤ να αναλαμβάνει την ανέγερση των ξενοδοχείων ΞΕΝΙΑ.

Ο Άρης Κωνσταντινίδης τίθεται επικεφαλής μιας ομάδας αρχιτεκτόνων με κοινά αρχιτεκτονικά οράματα και προσανατολισμούς.

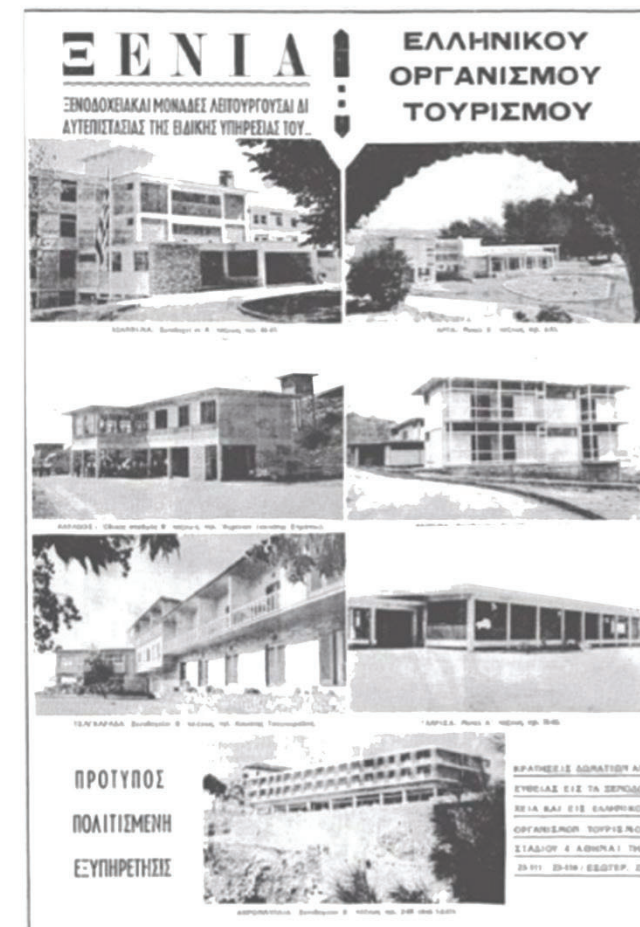
Αυτό όμως που καθορίζει τη φιλοσοφία στη σύνθεση αυτών των πρότυπων ξενοδοχειακών μονάδων, είναι οι αρχές και η ιδεολογία του Κωνσταντινίδη, έτσι όπως αυτές παρουσιάζονται στο πλόησιο συγγραφικό του έργου.

οι βασικές αρχές του

Ως εκφραστής του μοντέρνου κινήματος (η μορφή ακολουθεί τη λειτουργία), αποσκοπεί στη δημιουργία μιας «αληθινής» αρχιτεκτονικής που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των ανθρώπων, οι οποίες είναι διαχρονικές και δεν γνωρίζουν σύνορα, αλλά συγχρόνως σέβεται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε τόπου και των ανθρώπων που των κατοικούν.

Συνδυάζει έτσι τον μοντερνισμό με τον κριτικό τοπικισμό (διαλεκτική σχέση ανάμεσα στην οικουμενική- τοπική κουλτούρα)

«Ο αρχιτέκτονας υπάρχει για να χτίζει αυτό που έχει ανάγκη ο κάθε τόπος. Ο κάθε τόπος έχει το δικό του κλίμα, το δικό του φως, το δικό του χώμα και τον πιο δικό του άνθρωπο».

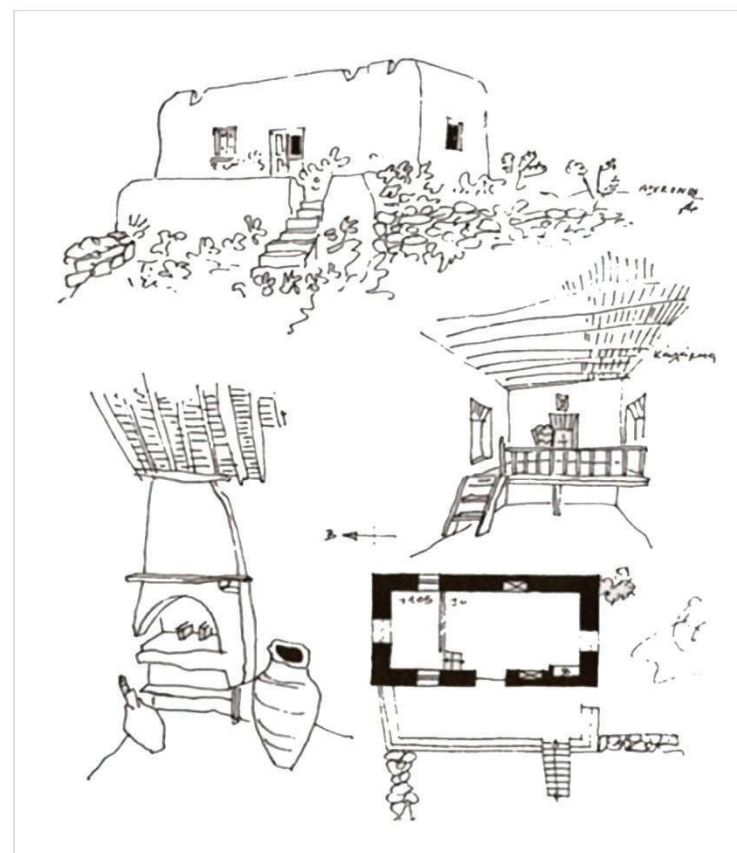

— φύση - τοπίο - αρχιτεκτονικό έργο = μια "τριαδική ένωση",
ένα "τριαδικό πλέγμα", ένας "τριαδικός κανόνας

Προτιμά να χρησιμοποιεί υλικά φυσικά όπως ξύλο ή πέτρα
καθώς και οπλισμένο σκυρόδεμα, εμφανές, με σκοπό να
φαίνεται η ανθρώπινη διεργασία.
Η αρχιτεκτονική του γίνεται ένα με τη φύση και
τελειοποιείται όταν εντάσσεται αρμονικά στο τοπίο.

— παράδοση

Για τον Κωνσταντινίδη το νέο πρέπει να βασίζεται πάνω στα
άξια έργα του παρελθόντος. Η δημιουργία είναι μια υπόχθεια
συνέχεια που έχει της ρίζες της στην παράδοση του
συγκεκριμένου τόπου.
Τα απλά, λιτά έργα της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής θεωρούσε
ότι κρύβουν μέσα τους σοφία, ήταν «θεόκτιστα».
Αντικατοπτρίζουν την εσωτερική ουσία των ανθρώπων που
κατασκεύαζαν, χωρίς επιτήδευση, με υλικά που τους πρόσφερε ο
τόπος, για μια αλήθεια μέσα απ την ψυχή τους.

_κλίμα και δομή

Κατανοεί επίσης την επίδραση του κλίματος στην αρχιτεκτονική και συνειδητοποιεί ότι σ' αυτή τη χώρα ο άνθρωπος μπορεί και θέλει να ζει, το μεγαλύτερο μέρος του έτους, όχι μόνο μέσα αλλά και έξω.

Χωρίζει, έτσι τα κτίσματα σε 3 χώρους δίνοντας μια «θεόκτιστη» δομή : το κλειστό εσωτερικό, την αυλή και το σημαντικότερο τον ημιυπαίθριο χώρο- χώρος μεταβατικός από το εσωτερικό στο εξωτερικό.

Για το αρχιτεκτόνημα το αληθινό, το «δοχείο ζωής», ξεκινούσε από την κάτοψη και τη διευθέτηση των λειτουργιών του χώρου, που τελικά όριζαν την όψη του κτιρίου. Κτίρια με αρμολογημένες λιθοδομές, λιγότερα σοβατίσματα, λιτές γραμμές, πέτρα, εμφανές μπετόν, μεγάλα ανοίγματα, αρμονικοί όγκοι, μελετημένη σχέση ανάμεσα σε στεγασμένους, ημιυπαίθριους και υπαίθριους χώρους.

_ χρώμα

Επίσης το κτίσμα έχει χρώμα που σχετίζεται με την κατασκευαστική του διάρθρωση και δεν είναι «ξένο, άφωνο, αδιάφορο».

Δεν είναι ένα διακοσμητικό στοιχείο, αλλά συντελεί σημαντικά ώστε ο κάθε χώρος να γίνεται ένα αναντικατάστατο δοχείο ζωής.

αρχιτεκτονική ως τρόπος ζωής

Μέσα από τα γραπτά κείμενα του Κωνσταντινίδη αντιλαμβάνεται κανείς , πως η αρχιτεκτονική δεν είναι μόνο μια ανάγκη της ζωής αλλά και τρόπος να ζει κανείς.

Προτείνει στο σύγχρονο άνθρωπο μια αληθινή αρχιτεκτονική, η οποία θα του προσφέρει ένα τρόπο ζωής λιτό, απλό, όμορφο και ελεύθερο, με ότι βγαίνει από μέσα του πάντα ταιριαστό με ότι έρχεται απ' έξω (φύση, ιστορία). Το αρχιτεκτονικό κατασκεύασμα θέλει να είναι αποτέλεσμα του μέτρου του απαραίτητου, του αναγκαίου και όχι του περιττού.

Ο άνθρωπος κυνηγώντας «ψεύτικα στολίδια» για να εντυπωσιάσει και να υπερέχει από τους άλλους, γίνεται υπερόπτης, ακατάδεκτος και δίνει στη ζωή του ένα νόημα μακριά απ την ευτυχία.

«Και που θα μπορούσε να ζει άνετα και με τα πιο λίγα. Και μέσα από μια καλλιτεχνική λιτότητα, που δεν είναι δύσκολο να την αποκτήσει κανείς, αρκεί να το θέλει κι ο ψυχικός του κόσμος».

Τα κείμενα του Κωνσταντινίδη, αποτέλεσαν το θεωρητικό υπόβαθρο βάσει του οποίου καλλιεργήθηκαν τα αρχιτεκτονικά πρότυπα για τις προσωπικές και κατ' επέκταση και τις κατασκευές των συνεργατών του μέσω του προγράμματος Ξενία.

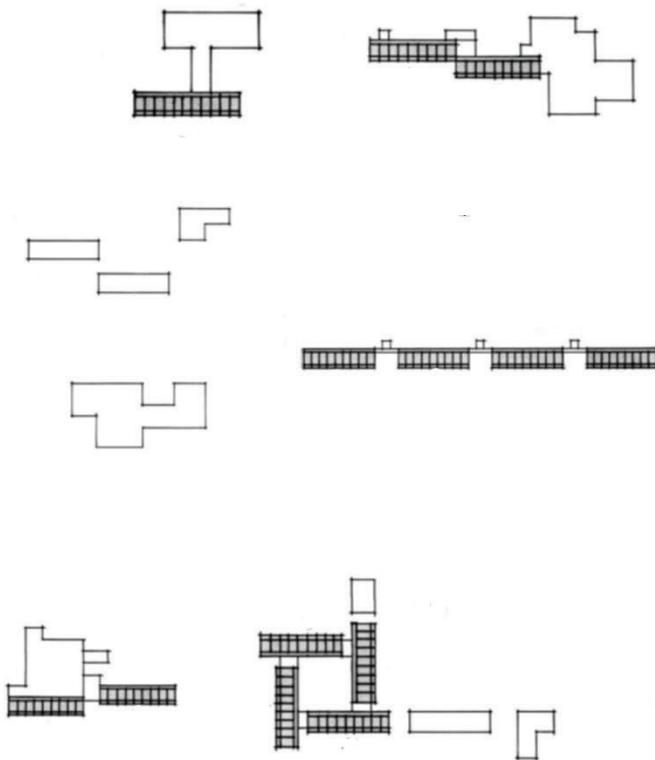
ΞΕΝΙΑ

Τα στοιχεία που υιοθετήθηκαν από τους αρχιτέκτονες του Ε.Ο.Τ. για την ανέγερση των ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα :

_ Η απόδοση μεγάλης σημασίας στην επιλογή της τοποθεσίας, η οποία συμπαρασφύρει μια σειρά σχεδιαστικών παραμέτρων, από τον προσανατολισμό του κτιρίου, ανάλογα με τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής και τη μορφολογία του εδάφους, μέχρι και την ένταξη στο φυσικό, αστικό και πολιτιστικό τοπίο.

_ Η τυποποίηση της κατασκευής, τόσο ως σύνολο, σε ότι αφορά την λειτουργική της οργάνωση πάνω σε ορθογωνικό κάναβο, όσο και σε ότι αφορά τα επιμέρους στοιχεία όπως οι πτέρυγες των δωματίων αλλά και λεπτομέρειες όπως οι τοίχοι, οι πόρτες, οι σκάλες, τα κιγκλιδώματα. Όλα τα παραπάνω στοιχεία πάντα εξαρτώμενα από τις ιδιαιτερότητες του κάθε τόπου.

_ Ο ολιστικός σχεδιασμός, δηλαδή μια σφαιρική αντιμετώπιση της διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, του κτιριακού κελύφους αλλά και του εσωτερικού, σε όλες του τις λεπτομέρειες. Όλα αυτά βασισμένα στην ίδια λιτή αισθητική αντίληψη ώστε να αλληλοσυμπληρώνονται.

Ξενία Άρτας

πρόλογος

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Άρτα συμπεριλαμβάνεται στο γενικότερο πρόγραμμα τουριστικής ανάπτυξης της Ελλάδας, σαν συντελεστής ανόδου του επιπέδου της επαρχίας.

Έτσι, στο κέντρο του κάστρου της κατασκευάζεται το ξενοδοχείο Ξενία, ενώ γίνεται και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Αρχιτέκτονας του έργου αναλαμβάνει ο Διονύσης Ζήβας, ο οποίος έρχεται για πρώτη φορά στην Άρτα το 1959.

Η τοποθεσία δεν τον άφησε ασυγκίνητο και ήταν αυτή που καθόρισε τη σχεδιαστική του αντίληψη. Αποτέλεσμα αυτής ήταν η κατασκευή ενός κτιρίου που, όπως θα έλεγε και ο ίδιος ο Άρης Κωνσταντινίδης, είναι σα να «φάντρωσε», σα να «βρίσκονταν ανέκαθεν εκεί που στήθηκε σήμερα», σαν «καινούριο», σαν «παλιό» ίσως και σαν «ό,τι θα έρχονταν να σταθεί σε κάποιον μελλοντικό χρόνο».

η σχέση μου με το Ξενία

Ως χέννημα θρέμμα της Άρτας, ανεξάρτητα με το γεγονός ότι δεν υπήρξα από τους τυχερούς, που «ζήσανε» το Ξενία την περίοδο της ακμής του, αντιλήφθηκα την τεράστια σημασία του για τους κατοίκους της. Πέρα από πόλο έλξης τουριστών, αποτελούσε σημείο συνάντησης για τους ντόπιους λόγω της τοποθεσίας του.

Για τη γενιά μου, είναι κάτι απαγορευμένο, το οποίο «φυλάσσεται» μέσα στα τείχη του κάστρου,

Αποφάσισα, λοιπόν, το θέμα της πτυχιακής μου εργασίας να αφορά στον επανασχεδιασμό και τη διαμόρφωση του Ξενία της Άρτας σε πολιτιστικό κέντρο.

Μετά από την ολοκλήρωση της ερευνητικής μου εργασίας πάνω στην καθοριστική επίδρασή του Άρη Κωνσταντινίδη στην αρχιτεκτονική των Ξενία και κατά συνέπεια και στο εν λόγω Ξενία, πιστεύω πως κατόρθωσα να το προσεγγίσω με τον ανάλογο σεβασμό.

νοτιοανατολική
πλευρά
ξενοδοχείου
(είσοδος)

βορειοδυτική
πλευρά
ξενοδοχείου
(δωμάτια)

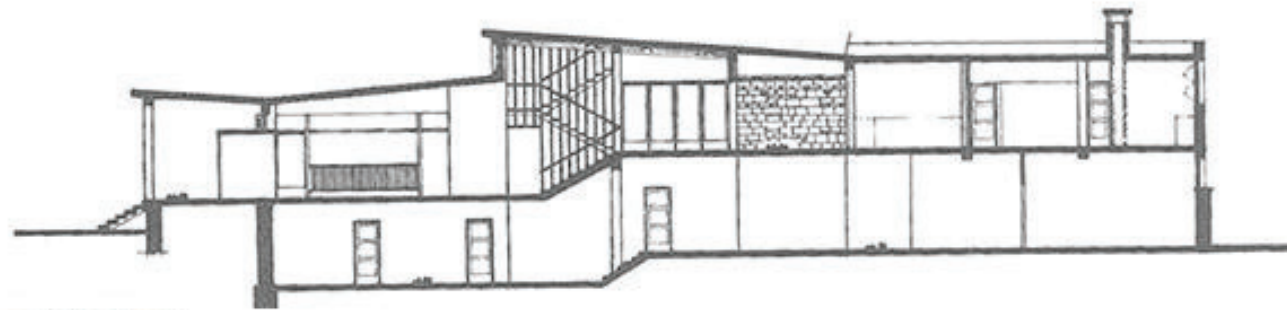
κάτοψη
α' ορόφου

κάτοψη
β' ορόφου

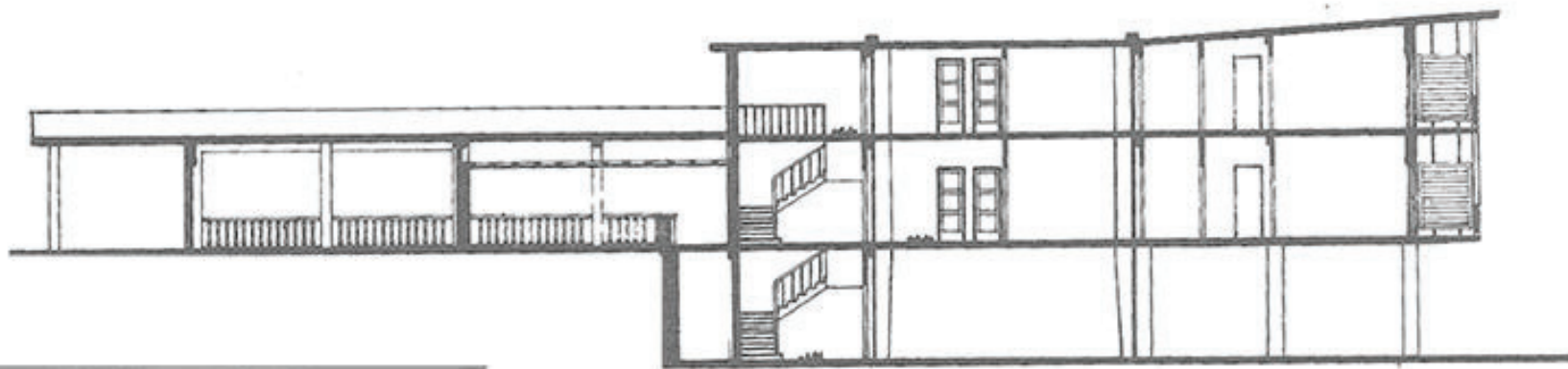
κάτοψη
ισογείου

τομή στην
είσοδο, μπαρ,
μαγειρείο

χώρος υποδοχής

τόμη στο
εστιατόριο,
μπαρ,
υπνοδωμάτια

εστιατόριο

το Ξενία ως «σύμβολο μιας νέας εποχής για την Άρτα»

Πρόκληση αποτέλεσε κυρίως το γεγονός ότι, ο σεβασμός του παρελθόντος, αλλά προφανώς και ο σχεδιασμός ενός σύγχρονου κτιρίου, στην μέση ενός επιβλητικού κάστρου, καλούνται να φιλοξενηθούν στο ίδιο «δοχείο ζωής».

Παράλληλα η αλλαγή χρήσης σε πολιτιστικό κέντρο, προϋποθέτει την επιλογή και την οργάνωση των επιμέρους λειτουργιών, ανάλογα με τις ανάγκες των Αρτινών.

Η κατασκευή του Ξενία πρόσφερε, για τριάντα περίπου χρόνια, στους ντόπιους και όχι μόνο, και ένα υπέροχο αξιοθέατο, το κάστρο, για τη βόλτα, τον καφέ και τις κοινωνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις τους.

Πέρα όμως από το γεγονός ότι στην περίοδο της ακμής του λειτούργησε και ως χώρος αναψυχής, η Άρτα παραμένει μέχρι και σήμερα μια φτωχή σε πολιτισμό επαρχιακή πόλη.

Λαμβάνοντας δε υπόψη την πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση της πόλης, ο σχεδιασμός ενός χώρου που φέρνει κάτι από το παρελθόν και στις νεότερες γενιές είναι πολύτιμος.

Στόχος μου λοιπόν, ο σχεδιασμός ενός κοινωνικού τοπίου στο οποίο συνυπάρχει παρόν και παρελθόν, εμπνέοντας την έκφραση, την δημιουργία ακόμα και την ίδια την φιλοξενία.

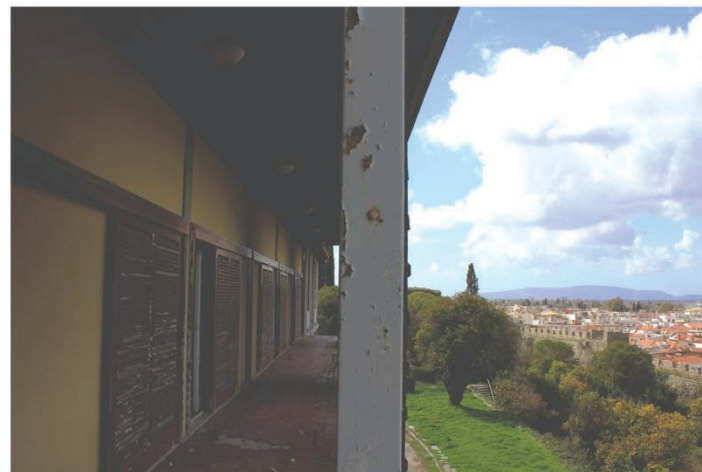
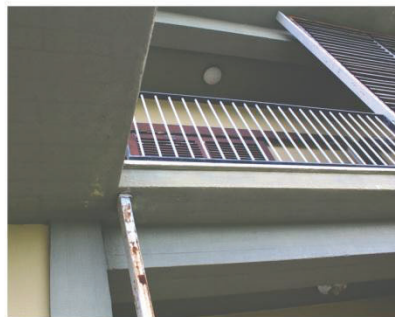
σήμερα

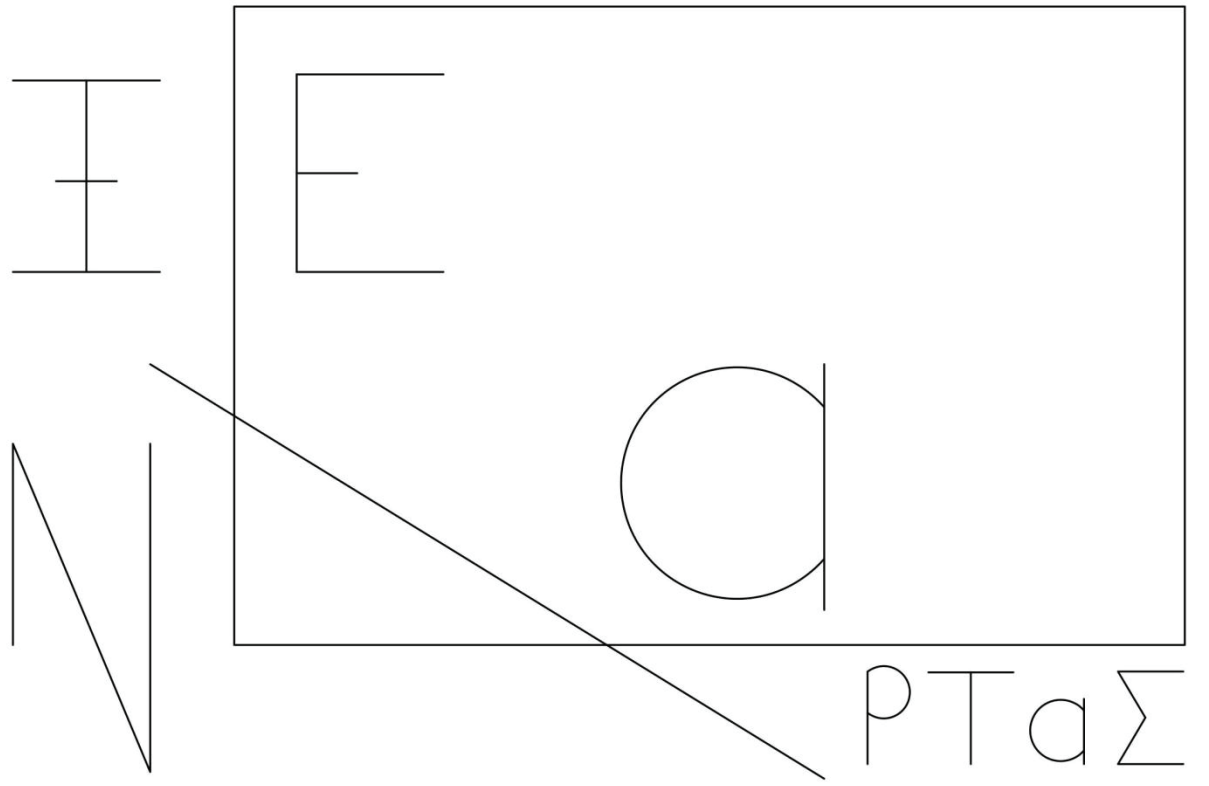
Στα μέσα της δεκαετίας του '90 το ξενοδοχείο έπαψε να λειτουργεί και το 1999 πέρασε από τον Ε.Ο.Τ στο ΥΠ.ΠΟ. Το 2012 παραχωρήθηκε στον δήμο Αρταίων ο οποίος το έχει αφήσει στη μοίρα του.

Οι πολίτες βέβαια της Άρτας διεκδικούν το κάστρο και το Ξενία ζητώντας αυτός ο χώρος να ζωντανέψει ξανά και να καταστεί σήμα κατατεθέν της πόλης με χρήσεις και λειτουργίες που θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής τους και θα δημιουργήσουν παράλληλα τουριστικό και πολιτιστικό προϊόν με πολλαπλά οφέλη για την περιοχή.

Έχοντας απαξιωθεί και υποστεί φθορές, 20 χρόνια μετά, προωθήθηκε η χρηματοδότηση για την αξιοποίησή του από τον δήμο ως σύγχρονος χώρος πολλαπλών δράσεων.

Το κάστρο και το Ξενία μπορούν να σηματοδοτήσουν μια νέα εποχή για την Άρτα και να γίνουν σύμβολα της πόλης που οραματίζομαι.

Αποσκοπώντας στην αξιοποίηση του Ξενία και τον σχεδιασμό ενός σύγχρονου χώρου για δράσεις που αποζητούν οι κάτοικοι αλλά η πόλη δεν είχε την δυνατότητα να στεγάσει, κατέληξα στο παρακάτω κτιριολογικό πρόγραμμα.

— εργαστήρια >

κατασκευής παραδοσιακών μουσικών οργάνων
χορόν
κεραμικής
ζωγραφικής

— χώρος πολλαπλών χρήσεων

— αναψυκτήριο

— γραμματεία

— βοηθητικοί χώροι

χώροι έρευνας και επιχειρηματικής καινοτομίας —

δημοτική βιβλιοθήκη —

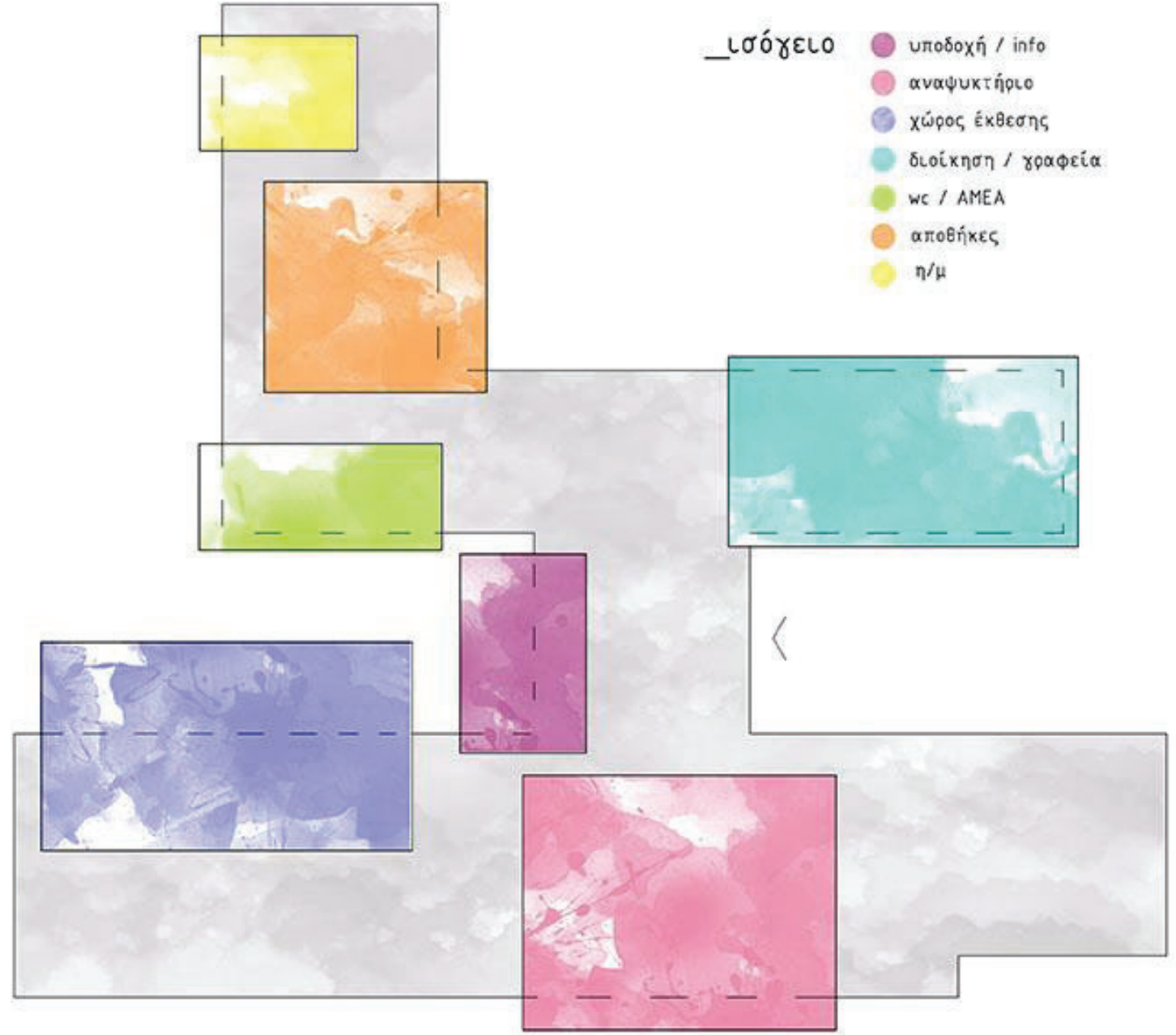
(χώρος διοίκησης και οργάνωσης υλικού,
αναγαστήρια, βιβλιοστάσια)

πωλητήριο —

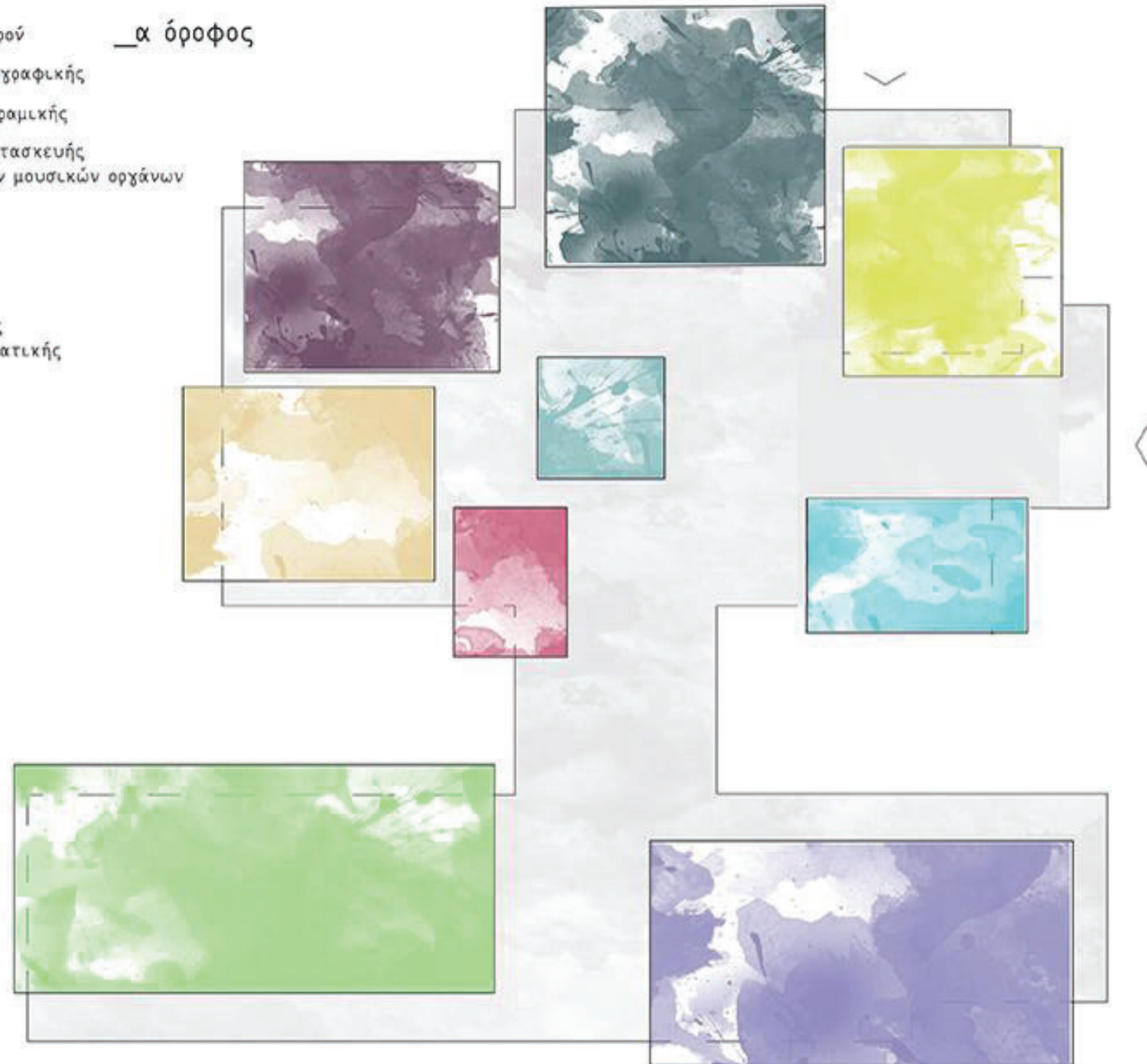
χώροι φιλοξενίας —

WC, ΑΜΕΑ —

_οργανόγραμμα

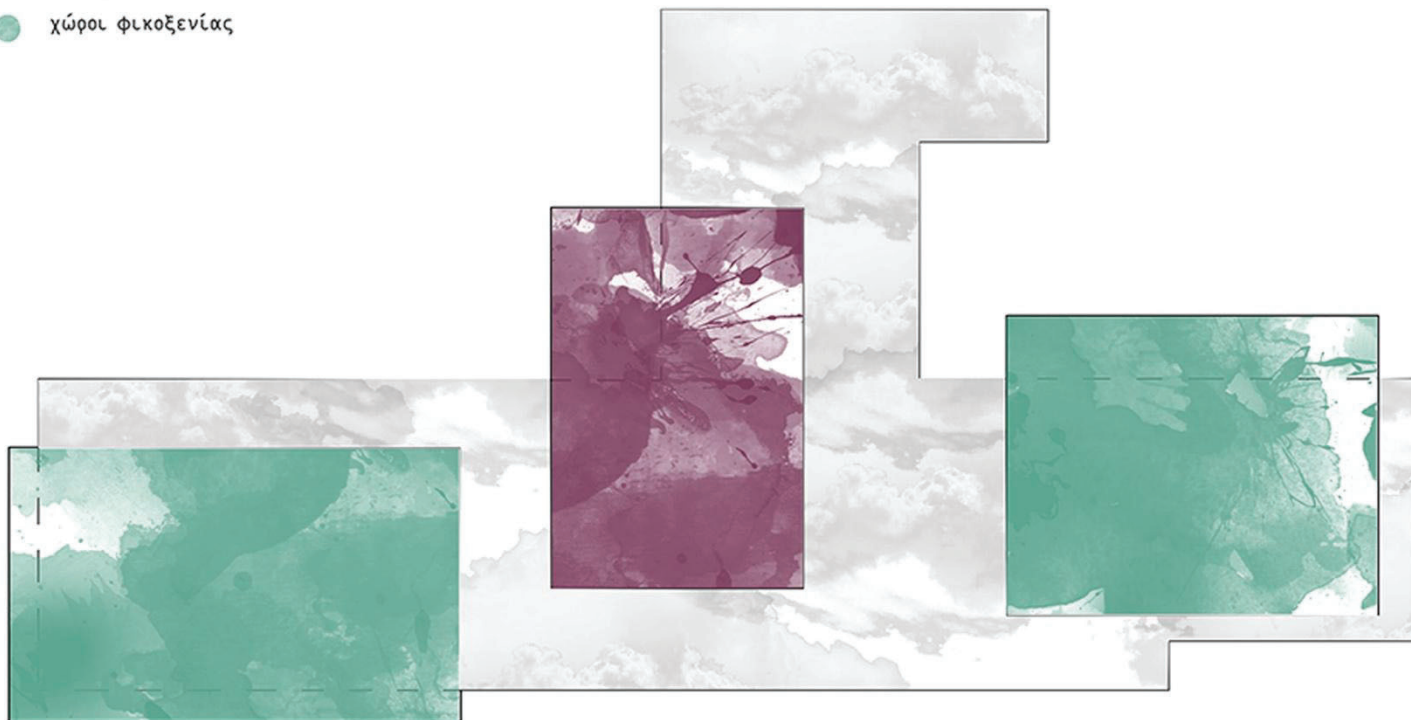

- _α όροφος**
- εργαστήριο χορού
 - εργαστήριο ζωγραφικής
 - εργαστήριο κεραμικής
 - εργαστήριο κατασκευής παραδοσιακών μουσικών οργάνων
 - πολυχώρος
 - γραμματεία
 - βιβλιοθήκη
 - χώροι έρευνας και επιχειρηματικής καινοτομίας
 - wc / ΑΜΕΑ

- κοινόχρηστος χώρος φιλοξενούμενων
- χώροι φιλοξενίας

β όροφος

Αισθητικά η παρέμβαση θα είναι λιτή όπως απαιτεί η φιλοσοφία της αρχιτεκτονικής του κτιρίου. Με σεβασμό στον φέροντα οργανισμό του, αξιοποιείται λειτουργικά ο υπάρχων κάναβος.

Προσπάθεια και στόχος μου είναι η συμβολική συνύπαρξη του παρελθόντος και του παρόντος στον χώρο. Με την επιλογή διαφορετικών υλικών για το παρόν και διαφορετικών για το παρελθόν επιτυγχάνεται ταυτόχρονα η διάκριση τους αλλά και η συσχέτισή τους. Φαντάστηκα έναν χώρο όπου θα παντρεύεται το "άχρωμο" σήμερα με το "έγχρωμο" παρελθόν του 60'.

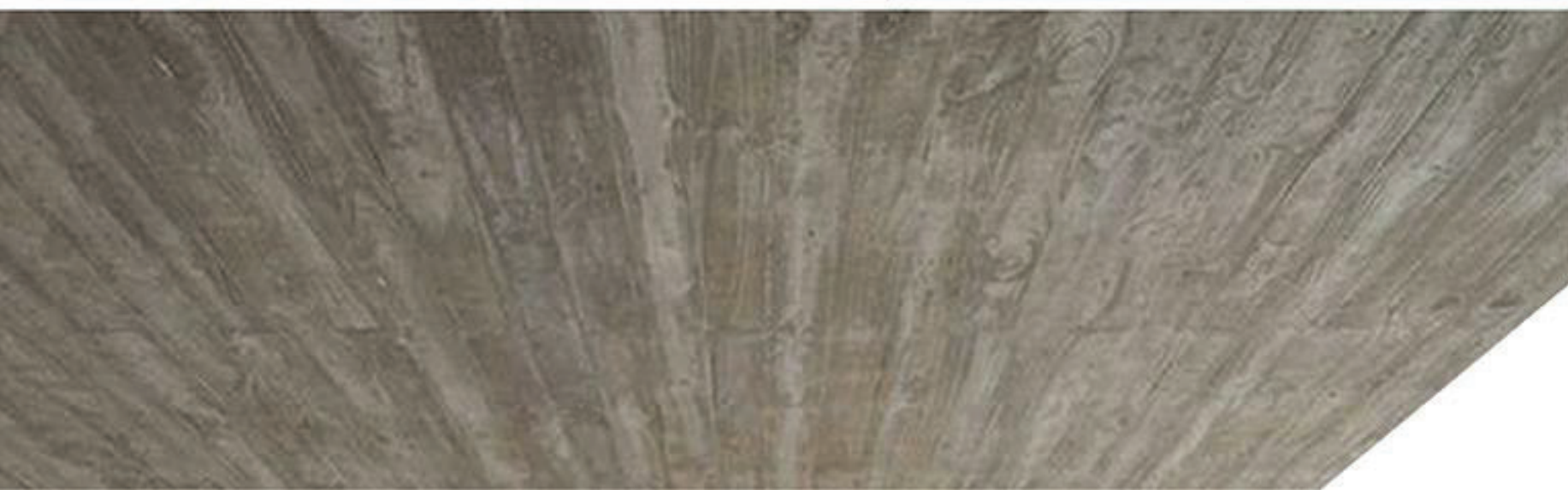
Το παρελθόν έρχεται και παρουσιάζεται μέσα από υλικά όπως το ξύλο, το μωσαϊκό, τα κεραμικά. Το παρόν πιο άχρωμο μέσω του μπετόν αρμέ, του γυαλιού και του μετάλλου γίνεται φόντο του παρελθόντος.

_παρελθόν

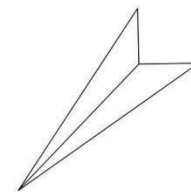
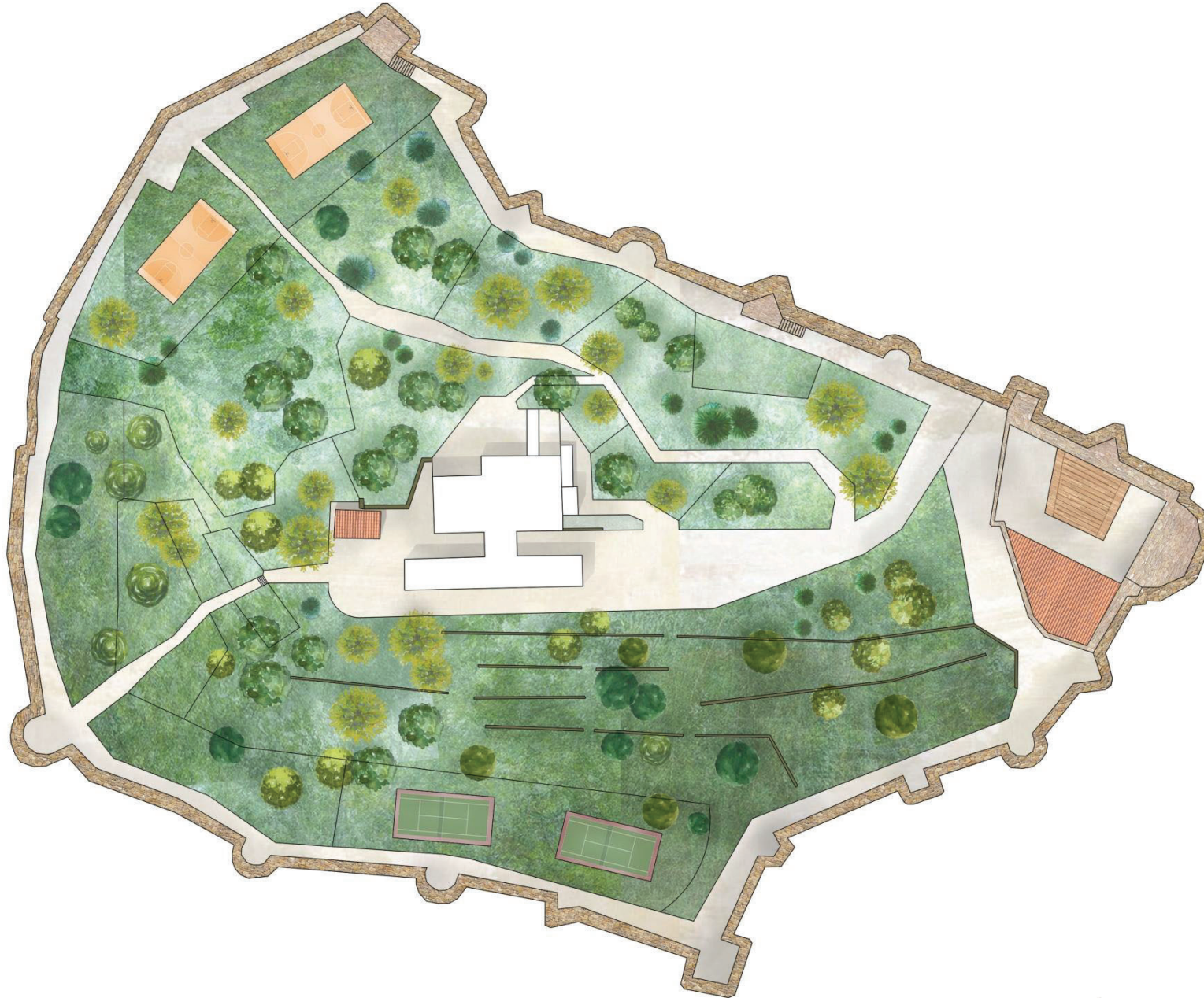
ξύλο
πέτρα
κεραμικά
μωσαϊκό

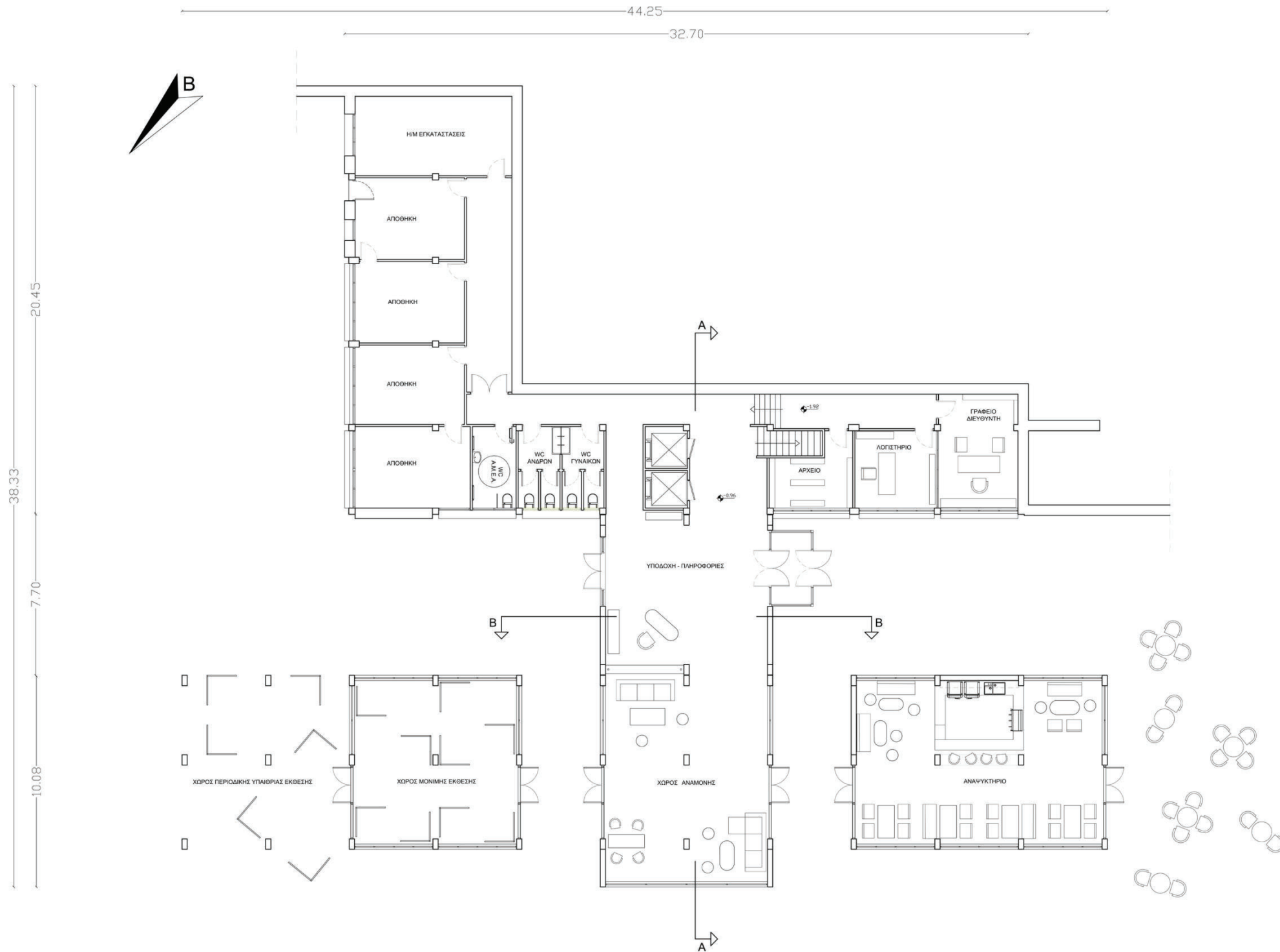
μπετόν αρμέ
μέταλλο
γυαλί

παρόν_

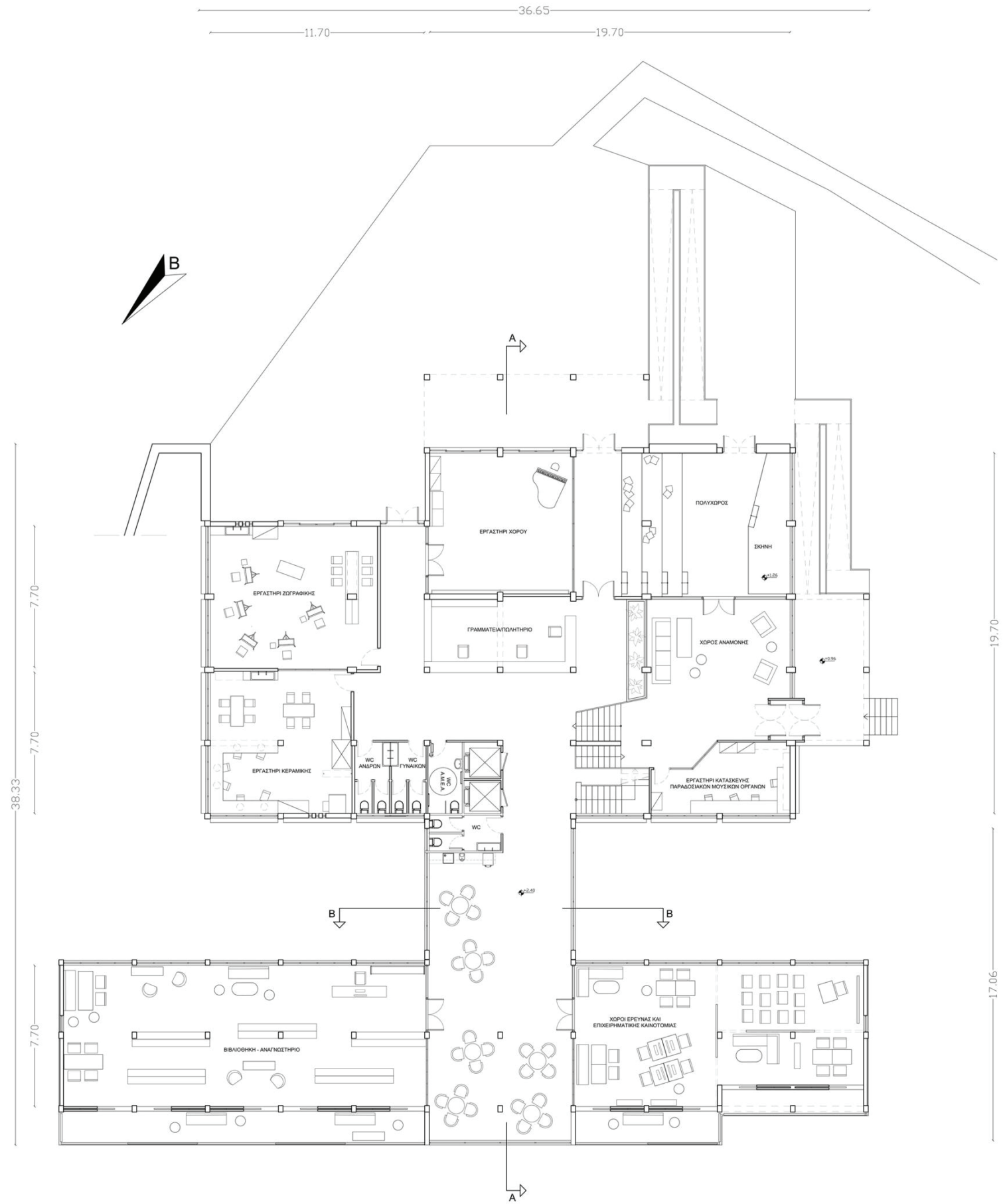

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
κλίμακα 1:500

_ισόγειο, κλίμακα 1/50

_α'όροφος (εργαστήρια),
κλίμακα 1/50

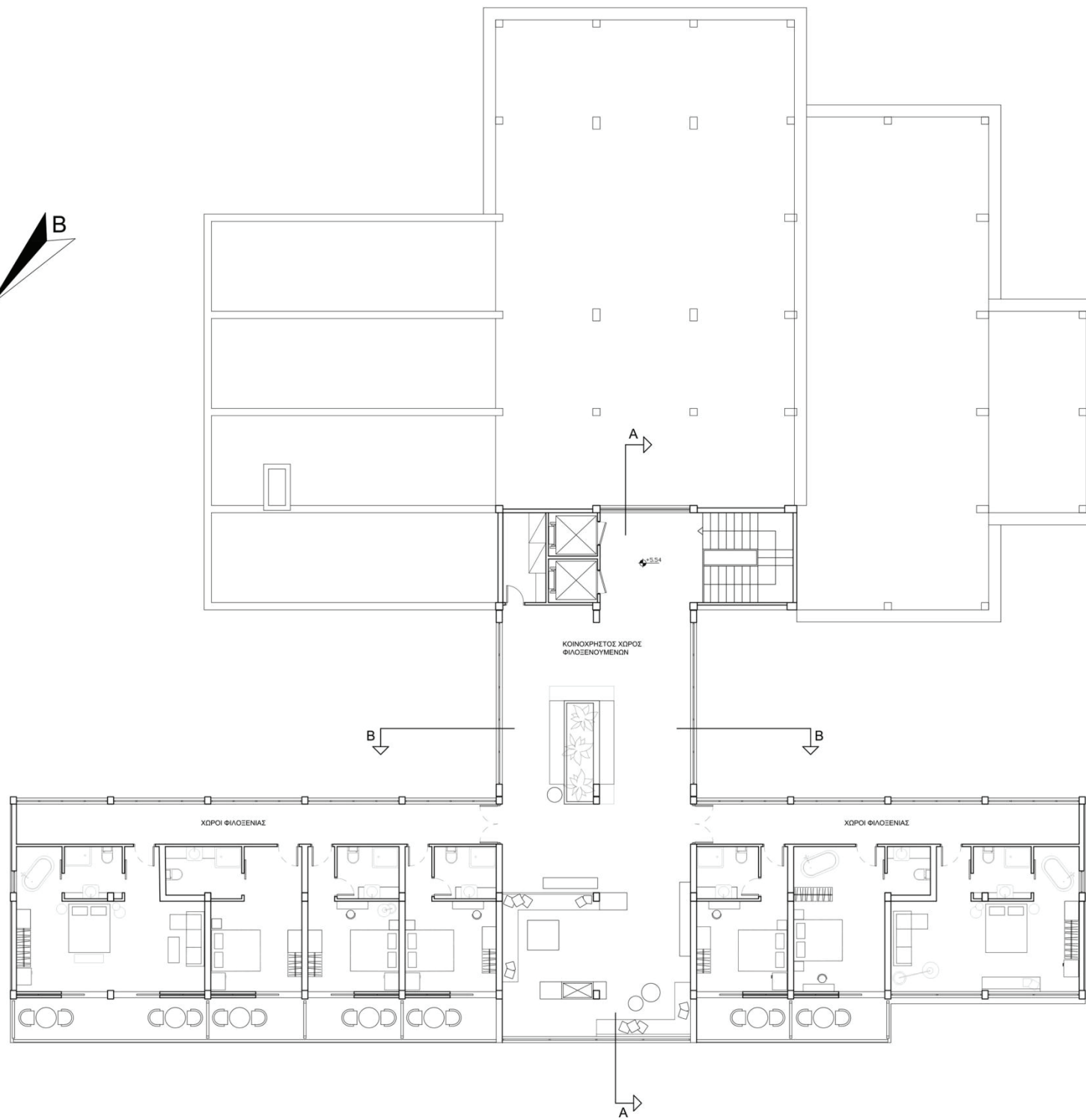
44.25

12.60

12.00

9.83

β' όροφος(χώροι φιλοξενίας)
κλίμακα 1/50

_νοτιοδυτική όψη

νοτιοανατολική όψη _
(εργαστήρια)

__ βορειοανατολική όψη / τομή A-A

νοτιοανατολική όψη / τομή B-B __

ισόγειο

υποδοχή
χώρος αναμονής / καθιστικό

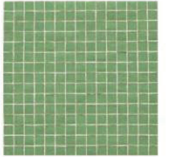
αναψυκτήριο

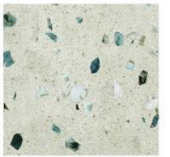
γραφείο διευθυντή
λογιστήριο
αρχείο

WC

χώρος μόνιμης
έκθεσης

_α' όροφος

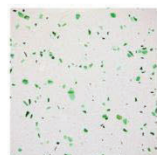
 χώρος αναμονής
εργαστήρι κατασκευής
παραδοσιακών μουσικών οργάνων

 εργαστήρι χορού
χώρος πολλαπλών
δημοτική βιβλιοθήκη

 γραμματεία
πωλητήριο
χώρος αναμονής

 εργαστήρι ζωγραφικής
και κεραμικής

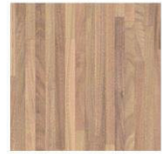
 εξωτερικός χώρος
μπαλκόνια

 χώρος έρευνας και
επιχειρηματικής
καινοτομίας

_ β' όροφος

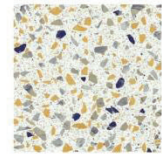
κοινόχρηστος χώρος
φιλοξενούμενων

υπνοδωμάτια

διάδρομοι
μπάνια, wc δωματίων

μπαλκόνια δωματίων

_αναψυκτήριο

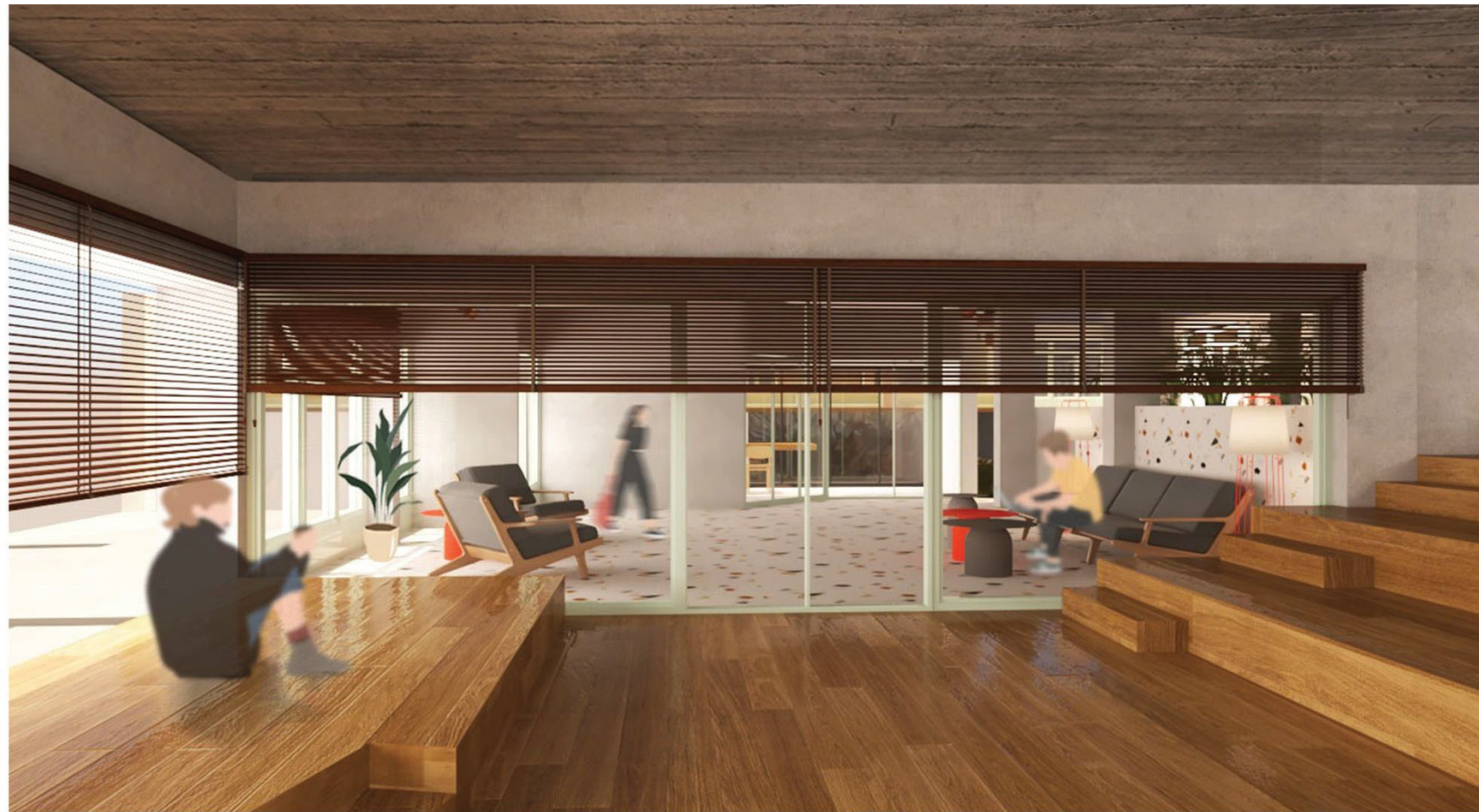

ITEM	PRICE
GRANITA	5.6
1 SCOOP	6.8
2 SCOOP	8.0
3 SCOOP	9.2
W. MELON	4.8
W. MELON	15.9
AND LIME	24.9
0 SL	30.9
1 SL	5
GRANITA	7
100% NATURAL MILKSHAKE	

— χώρος αναμονής ισχείου,
υποδοχή/ info

_πολυχώρος, χώρος αναμονής

βιβλιοθήκη

_καθιστικό, χολ
β' ορόφου

_υπνοδωμάτιο

ευχαριστώ :)

- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (2013). Η Αρχιτεκτονική της Αρχιτεκτονικής ημερολογιακά σημειώματα. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (1975). Στοιχεία Αυτογνωσίας(για μια αληθινή αρχιτεκτονική φωτογραφίες ,σχέδια, σημειώσεις, Άρης Κωνσταντινίδης. Αθήνα: ΙΔΡΥΜΑ ΦΟΡΝΤ- ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (2011). Για την αρχιτεκτονική, Δημοσιεύματα σε εφημερίδες, σε περιοδικά και σε βιβλία,1940-1982. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης,
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (1981). Μελέτες + Κατασκευές, Άρης Κωνσταντινίδης, εκδοτικός οίκος ΑΓΡΑ
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (2008). Τοπία και σπίτια στη σύγχρονη Ελλάδα. Ηράκλειο: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ
- __ Γιακουμακάτος, Ανδρέας. (2016). Ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής 20ος αιώνας, τέταρτη έκδοση. Αθήνα: ΝΕΦΕΛΗ
- __ Φιλιππίδης, Δημήτρης. (1984). Νεοελληνική αρχιτεκτονική. Αθήνα: ΜΕΛΙΣΣΑ
- __ Frampton, Kenneth. (2009). Μοντέρνα αρχιτεκτονική, ιστορία και κριτική, 4η έκδοση. Αθήνα: ΘΕΜΕΛΙΟ
- __ Φεσσά- Εμμανουήλ, Ελένη. (2011). Δοκίμια για τη Νέα Ελληνική Αρχιτεκτονική. Αθήνα: Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Έντυπα

- __ Αρχιτέκτονες. (Ιανουάριος/Φεβρουάριος 1964). Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ | τεύχος 43
- __ Αρχιτέκτονες.(Μάρτιος/Απρίλιος 2004). Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ | τεύχος 44 |
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (1967).Αρχιτεκτονικά θέματα | τεύχος 1 |
- __ Κωνσταντινίδης, Άρης. (1967). Αρχιτεκτονικά θέματα | τεύχος 4 |

_άρθρα

__ Γεωργιάδου, Ζωή. Μαρνέλλος, Δημήτρης. Φράγκου, Διονυσία. (2015). Hotel Furniture in Greek Modernity, "Xenia" and "Amalia" Hotel's Cases

__ Γεωργιάδου, Ζωή. Μαρνέλλος, Δημήτρης. Φράγκου, Διονυσία. (2015). Xenia Hotels in Greece: A Holistic Approach to Modern Cultural Heritage

__ Γεωργιάδου, Ζωή. Μαρνέλλος, Δημήτρης. (2016). Νεότερη πολιτιστική κληρονομιά. Όταν η Ελλάδα αναζήτησε την οικονομική ανασυγκρότηση στον τουρισμό: Ο εσωτερικός χώρος στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας.

__ Μουσσά, Μαριάνθη. (2013). Πρόγραμμα Ξενία: Ονομασία, μελέτες + κατασκευές, τυπολογία & κατάλογοι έργων

__ Φιλιππίδης, Δημήτρης. (1972). Αναζητώντας την ανώνυμη αρχιτεκτονική. Αρχιτεκτονικά θέματα

__ Τουρνικιώτης Παναγιώτης. (1998). Μαθαίνοντας από τους μοντέρνους. Αρχιτεκτονικά θέματα

__ Κωνσταντινίδης Γιάννης. (2011). Αληθινή αρχιτεκτονική από τον Άρη Κωνσταντινίδη. AthensVoice

__ η φιλοΞΕΝΙΑ της αληθινής αρχιτεκτονικής του Άρη Κωνσταντινίδη /> https://issuu.com/artemitsi/docs/_dialexi